

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá helyben	1 „
Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasen stein et Vogler Wien Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttér cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tisztelt példánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kelet és nyugat.

I.

□ Chiva meghódítása az oroszok által, a török birodalom benső szétesésének naponként fokozódó symptomái, Egyiptom uralkodójának mindinkább előtérbe lépő meghódítási tervéi, Nasreddin persza sah utazása és több más esemény Európa figyelmét ismét nagy mértékben fordítja Kelet felé. Ösztönszerűleg érezzük, hogy nagy átalakulások vannak készülődésben, s azon kérdés áll elő, hogy a lehető bonyodalma mennyiben érinthetnek minket s befolyásolhatók általunk. Felesleges hangsúlyoznunk annak kiváló fontosságát éppen hazánkra nézve, hogy ki uralkodik a Bosphorus partjainál s a Balkán mentén. Sőt az sem lehet közönyös előttünk, hogy kinek jut hatalmába Kisázsia s a Persiába vezető út. A mi a közvetlen befolyás lehetőségét illeti, mindenesetre óhajtanánk, hogy minél később következzenek be államunk activ fellépésének szükségessége. A jövő esélyeivel azonban előbb-utóbb számolnunk kell, s e szem-

„KELET” TÁRCZÁJA.

Két lövés.

Orosz beszély.

írta:

Puskin Sándor.

I.

(Folytatás.)

Segédekünk kimérték tizenkét lépést; énsem volt az első lépés, de annyira izgatott voltam, hogy nem bíztam ügyességemben s hogy időt nyerjek, ajánlám ellenfelemnek, hogy először löjje. Ő ezt visszautasította; végre abban állapodtunk meg, a sorsra bízni a kérdés eldöntését, s itt is a szerencse a győzelemnek jutott az elsőség. Cézálóztam s állítottam sapkát.

Most már rajtam volt a sor, életem kezeim között! Vad gyönyörrel szemléltem őt s vágyva kerestem a nyugtalanság bár egy árnyát feltalálni arcvonásain; de ő nyugodtan állt a legrettebb cseresznyét válogatva ki sapkájából s a magokat lábaim elé pattintá. E közöny egészen felforraltá véremet. „Mit ér megfosztani őt most életétől, miután ő maga oly kevésbe becsüli azt?” kérdém magamban.

Egyszerre egy őrdögi gondolatom támadt; lebecsültem pisztolyom s így szólék:

— Most úgy látom nincs önnek kedve meghalni, hanem reggelizni óhajt. . . . nem akarom zavarni.

— Legkevésbé sem zavar ön engem, felelé; csak löjje bátran. Különbözik a mint tetszik önnek; ehhez a lövéshez joga van s bármely időben rendel-

pontból kétségkívül csak hasznos és időszerű lehet a szellőztetése némely előzetes kérdésnek, p. annak, minő ismeretekkel birunk a jelenlegi Keletről, s vajjon nem becsüljük-e túl mi nyugatiak tán öntudatlanul is azon jótulajdonosságaink összegét, melyeket a Kelettel folytatandó politikai, szellemi és industrialis küzdelemben érvényesíthetnénk? Csak arról szólunk itt, mi bennünket legközelebből érdekel: a mohamedan Keletről.

Azon híres programmban, melylyel Döblingger pár év előtt az egyház benső megújításának feltételeit körvonalozá, javasolva volt egyebek közt keresztény főiskolák felállítását is az Izlam legközelebbi gyűpontjai, Konstantinápolyban, Jeruzsálemben és Kairóban. Ily főiskolák kétségkívül csak hasznosak lehetnek; nagy tévedés volna azonban azoktól a kereszténység közvetlen s jelentékeny befolyását várni a mozlim szellemre. Ennek vallási érzetét a keresztény soha sem változtathatja meg, azon egyszerű okból, mert polytheistának tűnik fel a mozlim szemében, ki a legjobb esetben is csak szánalmára érdemesíti a keresztény teológus egész eszmévilágát. A meggyőződés, hogy kizárólagos birtokosa a tiszta isten-egységi hitnek, meg nem semmisíthető benső kincse, melylyel szemben a világ minden gazdagsága értéktelennek tűnik föl; s e vallási érzésből eredő világ-megvetés a mozliméknél igazabb s elterjedtebb, mint a keresztények közt. Ez bennök a negatív oldal, a pozitív ellenben az odaadás isten iránt, ki őket ezért természetesen a világ uraivá teszi. És ebben rejlik a főkülönbség az ő és a mi világnézetünk közt. Mi a lét törvényeit az észlelet útján igyekszünk felismerni, hogy ez ismeret alapján a dolgokat s tüneményeket lehetőleg hasznunkra fordíthassuk. E felfogást büdösnek tartja a valódi mozlim, kinek hite szerint isten a világalommal a világ megvetéseért jutalmazandja őt. Ebből következik, hogy a vallási előnyt, melyet a kereszténytől nyerhetne, megveti, a tudományra pedig nincs szüksége. Az élet magas bizonyossága s azon külső comfort, melyet a tudomány gyakorlati felhasználásának köszönhetünk, előtte szintén megvetés tárgyai. A felsőbb civilisációval még mindig kapcsolatos bajok tulsótét színeiben, s a civilisatio szükséges folyamánai gyanánt festetnek előtte. A tömeg nem képes felismerni az összefüggést, mely tudásunk s katonai erőnk tulnyomósága közt létezik, azon

kezésére állók. Erre segédjéhez fordultam s kijelentém, hogy ma nem fogok löni.

Beadtam lemondásomat s főre vonultam ide, e kis városkába, s azóta soha meg nem szüntem bosszurnra gondolni — most elérkezett az én óram.

Silvio kivonta a ma kapott levelet zsebéből s átnyújtá nekem olvasás végett.

Moszkvából írták neki — alkalmasint ügynöke — hogy a tudva levő egyén éppen készül egy szép fiatal leánynyal házasságra lépni.

— Hogy ki legyen e „tudva levő egyéniség,” képzelheti ön — folytatá Silvio.

Azonnal Moszkvába utazom s majd meglátom, ha szerelni mámorában is oly nyugodtan néz-e szembe a halállal, mint akkor cseresnye-évs közben.

E szavaknál felállt Silvio, földhöz vágta a piros sapkát, s mint egy kalitkába zárt tigris kezdett alá s fel járni dühös léptekkel a szobában.

Mozdulatlanul hallgatám végig közleményét, de leltem a legkülönbözőbb, a legellenkezőbb érzelmek közt hanykodom.

Most belépett a szolga, s jelenté, hogy a lovak készen állnak. Silvio szívélyesen szorítá meg kezemet s megöleltük egymást. Ekkor kocsiára ült, melyben két bórond volt elhelyezve; a kisebb pisztolyait tartalmazá, a második egyéb holmiját. Még egyszer „isten hozzád”-ot mondtunk egymásnak s a kocsi elrobogott.

II.

Néhány évvel később, vagyoni körülményeim kénytetének az N...i kerület egy kis falujában megtelepedni, Teendőimről elhalmozottan, vagyva gondoltam, korábbi vidor gondtalan életemre. Különösen bajosan tudtam hozzá szokni, a magánosan eltöltött estékhez.

Étkész idejéig csak valahogy eltelt az idő, részint csevegtem a falusbíróval egy kicsit, részint kilovagoltam mezei munkáimat felügyelni, vagy

kevesek pedig, kik ezt s vele saját tehetlen-ségük forrását is átlátják, ezen egész világnézetüket megingató felismerésből csak újabb anyagot merítenek a kiengesztelhetlen gyűlöletre. Ismétljük, hogy a nálunk uralkodó kapcsolat a kereszténység és tudományosság közt az izlammal szemben ma is csak oly tehetetlen, mint a régebbi idők kereszténysége volt.

Nem kell azonban hinnünk, hogy a vallási elv egyszerűsége és tisztasága szükségképpen együtt jár az erkölcsiséggel magas fokával. Épen ellenkezőleg az isten egysége és Mohamed próféta iránti lángoló fanatizmus, főleg a nemi életre vonatkozólag, előttünk szinte megfoghatatlan ellentétben áll az erkölcsiség általános elismert alapelveivel. Az égalj és gyakorlati traditio e tekintetben mindig fölülte befolyásos tényezők voltak Keleten. A mit egyfelől a városok bujasága hozott vagy hoz létre, az más vidékeken a pusztai élet mély nyomorából sarjadzik föl. A jelenkor rohamos reform- s újítási tervéi szétrombolják az erkölcsiség utolsó támaszát, az anyagi jólétet is. Kelet lakóinak nagy tömege napjainkban a szellemi és testi súlyedésnek szánalomra méltó állapotában tepsed. Bőséges tapasztalatokat szerezhettek magának erről a bécsi világkiállításán még a felületes szemlélő is.

— A hamis vagy vétkez bukás esetében követendő büntető eljárásról szóló törvényjavaslat indoklása elkészülvén, ez legközelebb a ministertanácsban tárgyalás alá kerülend. Ezen javaslat, mely az 1844. évi. 7. t. cz. módosítását célba veszi, különösen arra irányul, hogy a jelenleg naponként előforduló bukásoknál a bünvizsgálat sikeres alkalmazása lehetőleg gyorsan és behatón eszközölhető legyen.

— A keletivasut ügye a nap eseményei között most az első helyet foglalja el. E vasut ügyét vizsgálja a képv. ház bizottsága s a vasut második sorozatu elsőbbségeinek ügyében készült a törvényjavaslat, melyet a miniszterelnök bemutat a Deákterterkezleten, aztán pedig aképv. házban. Az elsőbbségek elhelyezésére vonatkozólag a Rothschild consortiummal szerződés kötöttetett s ezen alapszik a bemutatandó törvényjavaslat. — Az elsőbbségeket az említett consortium 6 hónapra veszi zálogba s a megállapított terv szerint 6 hónap múlva havonkénti részletekben fognának azok kiváltani, a mint eladásukat a pénzpiacz helyzete lehetővé teszi. Az eladásoknál 70 % árfolyam van kilátásba helyezve. A törv.-javas-

lat az elsőbbségek kamatját biztosítja a keleti vasutnak eddig biztosított garancia-összegéből, és pedig úgy, hogy az elsőbbségek kamatait közvetlenül a kormány fogná kifizetni. E törvényjavaslat sorsának febr. 15-ig kell eldőlnie; addigra terjedvén a mostani elzáróztatás végső határideje.

— A Magyar-romániai vasuti csatlakozás ügyében, mint a „P. Ll.-nak” Bukarestből írják, a bukaresti kormány már e napokban előterjeszti a kamrának az illető törvényjavaslatokat s ezuttal bizonyos az azoknak elfogadására számíthatni. A kormány három csatlakozási pontot javasol: Orsovánál (Temesvár-Bukarest) Tömösnél (Brassó-Plojesti) és a vöröstoronyi szorosnál (Nagy-Szeben-Pitești) a két első vonalon még a folyó évben komolyan meg akarják kezdeni a munkát.

A kolozsvári kir. tudomány-egyetem

jog- és államtudományi karának véleménye a „főtanodai” törvényjavaslatról.

IV. Fegyelmi bírósági eljárás.

(Folytatás és vége.)

84. §. A vizsgálat teljesítésére kiküldött kihallgatja a vádlottat és a vádlótt, megvizsgál minden körülményt, mely az ügy felderítésére szolgál s az összes iratokat a vádlóval közli.

A vádlott már ezen vizsgálat alkalmával védőt használhat.

A mennyiben tanuk kihallgatása válik szükségessé a vizsgáló esetet is kihallgatja s ha alapos aggodalom forog fenn arra nézve, hogy a fegyelmi bíróság előtti megjelenésük nem lesz lehetséges s vallomásuk az ügy elhatározására fontosnak látszik, azokat meg is esketheti.

85. §. A vádló szintugy, mint a vádlott — ha a vizsgálatot hiányosnak tartja — annak kiegészítését kívánhatja. Ha az iránt közölték és a vizsgálóbíró között véleménykülönbség támadt, a kérdés felett a fegyelmi bíróság határoz.

86. §. A vádló a vizsgálat befejezte, illetőleg kiegészítése után, az iratok vételétől számítandó 8 nap alatt köteles indítványát az összes iratokkal együtt a fegyelmi bíróság elnökének benyújtani.

A vádló ezen indítványa felett a fegyelmi bíróság határoz. E határozat ellen, ha a

szoba díszesen volt bebutorozva. A fal hosszában nagy szobrokkal ékített könyves szekrények álltak; a padlat pompás szőnyeggel volt bevonva, s gyönyörű nagy tükör függött a márvány kandalló fölött.

Elszokva egyszerű lakásban a fényűzésnek minden metől, s a gazdagság csillogása és külfényével, rég nem levén érintkezésben, e förtias lakhely megpillantásakor, némi nyomasztó érzés vett rajtam erőt, s egy vidéki kérelmező bátortalanságával, ki a minisztertől vár kihallgatást, néztem a gróf megjelenése elé. Az ajtó megnyílt; egy mintegy harminczkét éves, szép fiatal férfi lépett be, s nyájas arccal közelített felém. Ünneppélyesen bé akartam magam neki mutatni, de ő a legszeretetre-méltóbb előzékenységgel elejét vette minden ceremóniának. Helyet foglaltam.

Fesztelen, könnyed módja, melylyel a társalgást megkezdte, legyőzte elfoglaltságomat, s már éppen kezdtem zavaromból kibontakozni s szokott éne-met bemutatni, midőn a grófné is megjelent.

Nagyon szép hölgy volt, s jelenléte oly zavarba ejtett, mely még rosszabb volt az előbbinél. A gróf bemutatott neki, szerettem volna elrejtetni elfoglaltságomat, de mentől inkább akartam ezt erőltetni, annál kevésbé éreztem biztosnak magamat. Végre, hogy időt engedjenek nekem egészen magamhoz térni, legymásközt kezdtek csevegni a háziak, mintegy mutatva, hogy nem néznek idegennek, jó barátként bántanak velem, s én az alatt körüljártam a szobát, szemlélve a képeket s könyveket. Valamely festmény mű becsét megbírálni képes vagyok, de egy még is élénken felkelté figyelmemet a képek közül. Ez egy sweizi tájkép volt, de meg kell vallanom, nem a kivitelt érdekelt benne, hanem azon körülmény, hogy két golyó által volt az átfurva, melyek éppen egymás mellé lövtek belé.

(Folytatás következik.)

bíróság a vádló indítványával ellenkezőleg az eljárás megszüntetését határozta el, a vádló, ha pedig vádhatározat hozott, a vádlott 3 nap alatt fellebbezéssel élhet.

87. §. A vádhatározat jogkörére emelkedése után az elnök az ügy tárgyalására határnapot tűz ki, a melyre mind a vádlót, mind a vádlottat és a netaláni tanukat megidézi.

88. §. Vádlottnak vagy megbízottjának jogában áll az idézvény vétele után az iratokat megtekinteni és azokat lemásolni.

89. §. A tárgyalás szóbeli s az 1868. 54. t. cz. 103. 104. és 105. §§-nak korlátai között nyilvános.

90. §. A tárgyalást az elnök a kitűzött ügy megnevezésével nyitja meg. Ezután felolvastatja a vizsgálati iratokat; kérdéseket intéz a vádlotthoz s esetleg a megidézett tanukhoz, vagy a vádlóhoz. Az elnök után a bírák is tehetnek kérdéseket.

A vádló és a vádlott az elnök útján szintén intézhetnek kérdéseket a tanukhoz.

91. §. Befejeztetvén ekkép a tárgyalás, a vádló előterjeszti a vizsgálati eredményét s indítványt tesz; a mennyiben ez a vádlott megbüntetésére vonatkozik, indítványát a büntetés nemére s ha ez pénzbüntetésből állana, annak összegére is kiterjeszti.

Ezen indítványra a vádlott válaszol.

További perbeszédnek nincs helye.

92. §. Vádlott ügyvédet vagy más megbízottat is hozhat magával a tárgyalásra, mely esetben a vádló vádjára mind a vádlott mind az ügyvéd illetőleg más megbízott válaszolhat.

93. §. A tárgyalásnál jegyzőkönyv vezetendő, a melyet az elnök és jegyző írnak alá.

94. §. Ha a tárgyalás alatt felmerült körülmények újabb tanuk kihallgatását, vagy a vizsgálat folytatását teszik szükségessé: ezt a fegyelmi bíróság a tárgyalás elhalasztása mellett elrendeli.

95. §. A fegyelmi bíróság a tárgyalás alkalmával felmerült bizonyítékokhoz képest hoz ítéletet s a vádlott ellen felmerült vádak s a büntetés iránt, belátása szerint az a) §. korlátai között határoz.

A tárgyalás alkalmával fel nem merült körülmények azonban a határozat tárgyát nem képezheti.

A határozatot azon ülésben kell hozni, a melyben a tárgyalás befejeztetett s az elnök azt, indokaival együtt, azonnal szóval kihirdeti.

A határozat vagy felmentésre vagy vétkekre szól, illetőleg a 19. §. eseteiben a tényálladékok megállapítja; ha a határozat vétkekre szól, a fegyelmi bíróság megszabja egyúttal a büntetést, valamint megállapítja a fegyelmi eljárásnak a vádlott által viselkedendő költségeit is. Ha a vádlott felmentetett, a vádlott költségei megállapítandók és az állam által megtérítendő.

96. §. Mind a vádló, mind a vádlott fél a határozatot kihirdetés után 24 óra alatt fellebbezhetik és fellebbezés esetében a kézbesítéstől számított 3 nap alatt a fellebbviteli írásban is indokolhatják, mely írásbeli indoklás a fegyelmi bíróság elnökénél adandó be.

97. §. Ha fellebbviteli jelentetett be, az erről szóló jegyzőkönyvet és illetőleg a fellebbviteli írásbeli indoklását is hivatalból átteszi a fegyelmi bíróság elnöke a fellebbviteli bíraskodás gyakorlására hivatott egyetem (79. §.) tanácsához, mely a fellebbezett fegyelmi ügyekben a fegyelmi bíróság megalkítása iránt intézkedik, a pedig ugyanazon szabályok szerint jár el, a melyek az első folyamodásu fegyelmi bíróságra nézve a fennebbi szakaszokban vannak megállapítva.

A fellebbviteli bíróság határozata ellen további fellebbvitelnek helye nincs.

98. §. Ha a szabályszerűleg megidézett vádlott nem jelent meg a tárgyaláson, sem elmaradását alapos okokkal nem igazolta, sem a tárgyalásra maga helyett megbízottat nem küldött, sem pedig védelmét írásban nem nyújtotta: az eljárás a fennebbi szakaszok értelmében mind a mellett is megtartandó s a bíróság a vizsgálati eredményéhez képest hoz határozatot.

Ha ellenben a vádlott alapos okoknál fogva nem jelenhetik meg s azokat a tárgyalás megkezdése előtt írásban igazolja, a tárgyalásra új határnap tűzendő ki.

Utólagos igazolásnak semmi hatálya nincs.

99. §. Mind az első, mind a fellebbviteli fegyelmi bíróság indokolt határozata a kihirdetés után 24 óra alatt írásban kiadandó mind a vádlónak mind a vádlottnak s azon felül 8 nap alatt közlendő azon tudománnyal, a melynél a vádlott alkalmazva van.

Végül minden fegyelmi határozat, szintén 8 nap alatt közlendő a vallás- és közoktatási miniszterrel, további intézkedés végett.

100. §. A fegyelmi bíróság, ha látja, hogy a panaszolt cselekvény vagy mulasztás büntetést képez: az iratokat további eljárás végett az illetékes büntető bírósághoz teszi át.

Ha valamely tanár ellen, akár fegyelmi eljárás közben, akár pedig azt megelőzőleg, bünvádi eljárás indított: az illető bíróság köteles a büntető per befejeztével az összes bünvádi iratokat a jogerejű ítélettel együtt az illető egyetem tanácsához azonnal áttenni még akkor is, ha vádlott a büntető bíróság által a vád alól teljesen felmentetett.

Telekkönyvezési ügy.

Tisztelt szerkesztő ur! Azon érdekeltiség, mely a nagy közönség a telekkönyvi intézmény iránt mindinkább viseltetik, s azon figyelem, melylyel a helyszínelési munkálatok haladása a birtokosság részéről kísértetik: kötelességévé teszik alólirt igazgatóságok az 1873. évi folyamában létesített munkaeredményt kivonatilag nyilvánosságra hozni, s miután az erdélyi helyszínelési ügy menete országos érdekű, nincs kétség benne, hogy tisztelt szerkesztő ur ezen közleménynek becses lapjában tért nyitni szives lesz.

Az elenyészett 1873. évi június 1-én illető törvényszékeknek átadottak a következő járásbíró-ságokhoz tartozó községek telekkönyvi munkálatai:

Kir. járásbíró-ságokhoz tartozó községek munkálatai	J. könyv	Részlettel
1. alsójárjai	6,333	89,387
2. felvinczi	626	9563
3. tordai	5,561	59,273
4. marosludasi	4,651	58,062
5. szászrégeni	20,604	284,481
6. Marosvásárhelyi szab. kir. város munkálatai	1,774	6091
7. Felső-Oroszfalu és Kara községek munkálatai	390	3,408
Összesen	39,942	510,265

1873. szeptember 1-én.

Kir. járásbíró-ságokhoz tartozó községek tkvi munkálatai	J. könyv	Részlettel
1. sárkányi	6,128	160,835
2. zernesti	5,703	66,987
3. hosszufalusi	7,918	108,111
4. segesvári	11,293	325,917
5. ujegházi	9,270	210,080
6. kézdívárhelyi	22,873	178,625
7. kovásznai	8,189	62,451
8. csikszentmártoni	13,594	165,991
9. mezőbányai	2,996	56,065
10. Szászvárosi szab. kir. város	2,206	12,895
11. Csépnai Törpény és Dipse	609	30,573
Összesen	190,679	1,378,320

1874. január 1-én

Kir. járásbíró-ságokhoz tartozó községek tkvi munkálatai	J. könyv	Részlettel
1. fogarasi	16,508	398,072
2. marosvásárhelyi	9,803	147,891
3. puji	9,254	119,034
4. kőhalmi	10,700	332,480
5. nagysinkai	9,200	322,170
6. brassói	21,618	221,631
7. medgyesi	15,600	284,985
8. székelyudvarhelyi	17,895	291,705
9. székelykeresztúri	8,651	179,363
10. szászsebeni	7,915	66,393
11. Győrő-Vásárhelyi község	162	3,289
Összesen	317,975	3,745,333

A 3 kimutatást összesítve, átadottat összesen: 547,596 5633,918

A helyszínelés folyamatban van jelenleg:

1. a marosvásárhelyi kir. törvényszék kerületében, a nyárad-szeredai és dícső-szentmártoni kir. járásbíró-ságok területén;

2. a hátszegi kir. törvényszék hasonló nevű járásbíró-sága területén;

3. a gyergyószentmiklósi kir. törvényszékhez tartozó hasonló nevű járásbíró-ság területén;

4. a csikszentmártoni kir. törvényszék hasonló nevű járásbíró-sága területén;

5. az udvarhelyi kir. törvényszékhez tartozó etédi járásbíró-ság területén;

6. a medgyesi kir. törvényszékhez tartozó ersébetvárosi kir. járásbíró-ság területén és

7. a nagyszebeni kir. törvényszékhez tartozó nagyszebeni és szerdahelyi kir. járásbíró-ságok területén.

Az 1—7 pont alatt felsoroltak közül: a dícső-szentmártoni, hátszegi, gyergyó-szentmiklósi, csikszentmártoni és etédi kir. járásbíró-ságok telekkönyvi munkálatai rövid idő alatt kihirdetvén, illető törvényszékeknek át fognak adni.

A helyszínelés munkába vétetett a jelen évi január hó folyamában:

1) az abrudbányai kir. törvényszéknek abrudbányai és topánfalvi járásbíró-ságai területén;

2) a dévai kir. törvényszékhez tartozó dévai, marosilyi és vajdahunyadi kir. járásbíró-ságok területén; végre.

3) a nagyszebeni kir. törvényszéknek szelistyei járásbíró-sága területén. —

Hátra van még a medgyesi kir. törvényszékhez tartozó bolkási kir. járásbíró-ság, valamint a károlyfehérvári és nagyenyedi kir. törvényszéki kerület, melyek helyszínelése jelen év május havában fog munkába vétetni.

Azon törvényszéki kerületekben, melyekről itt nincs említés tére, a helyszínelés már teljesen be van fejezve s a telekkönyvi munkálatok illetékes törvényszékeiknek átadva. —

Midőn alólirt igazgatóság Erdély helyszínelési állapotának a fennebbi kimutatással bíró képét adja; nem mulaszthatja el egyúttal a n. é. közönséget s különösen azon tisztelt birtokosokat, kiknek birtoka most áll helyszínelés alatt, vagy nem sokára telekkönyvezés alá kerül s így ezen munkálat által legközelebből érdekeltek, tisztelettel fölkérni: hogy a helyszínelő bizottmányoknak felvilágosítással, s a körülményekhez képest közreműködéseikkel segédkeztet nyújtani sziveskedjenek; mert csak így lesz elérhető az, hogy Erdély helyszínelése mihamarabb befejeztetvén, a telekkönyvi intézmény Erdély minden részébe behoztassék s a hitel kiterjesztése és megszilárdítása érdekében annyira szükséges alap megvetessék. —

Kolozsvárt, 1874. január 1-én

Köszegváry Gyula,
igazgató.

BELFÖLD.

M. Ludas, 1874. jan. 22-én.

Egy Maros-Ludason felállítandó 3 osztályú felső népiskola szükségességét — mely egy negyedik osztályal — a mező gazdasági vagy ipar tanítására megtoldható, a nagyméltóságú közoktatási ministerium, még 1872. április 18-ik 3175 számú alatt kelt leiratában — elismervén — ennek létesítése szempontjából, 1873. november 20-án 24.835 számú alatt kelt leiratával — megengedte, hogy egy három tanteremmel és három tanítónak lakással ellátott iskolaház építtessék.

E célra elkészítették az épület tervét, költségvetését utalványoztatni ígért 14.053 frt. 26 kr. és derék tanfelügyelőnk Filep Albert urnak megrendelése, azon esetre, ha az építkezéshez Maros-Ludas községe természetben 1920 kőzi- és 940 fuvar nap-számot felajánl, hogy az árlejtést, azonnal hajtsa végre. —

A természetben leteendő napeszmák, tekintettel a már eddig is e célra hozott tetemes áldozatokra — Maros-Ludas községeinek erejét sokkal felülmúlva — azon kérésrel folyamodott nemese Tordamegye bizottságához, méltóztatna megengedni, hogy közságunk 1874 évi közmunka tartozását, ezen iskola építéséhez szolgálhassa le, más szóval: a megye is méltóztatson a többször említett közszékhöz ezen napeszmák felajánlásával hozzájárulni. Számításunk nem esalt mert azon derék megye bizottsága, mely ezen helység s vidék anyagi s szellemi haladásáért ez ideig, annyi áldozatot hozott mint a királyhágnál innen vidék és helyért talán egyetlen egy megye és szék sem, esalkalommal sem tagadta meg önmagát hanem egész készséggel teljesítette Maros-Ludasnak fennebbi kérését.

Azon szerény állásból kiindulva, melyet itt az iskolágy terén, mint iskolaszéki elnök elfoglalni szerencsés vagyok, igyekeztem Tordamegyének tegnap tartott bizottsági ülésében ezen nagylelkűen önzetlenül és tiszta hazafiságtól vezéreltetve, hozott határozatáért azonnal köszönetet mondani; hanem a tett sokkal szebb s nagyobb horderejű, hogy sem az csak egy szűkebb körben bírhatna emlékekkel; ez okon s többek megbízásából, bátor vagyok Tordamegyének a nevelésügye körül hozott ezen áldozatáért nyilvánosan is köszönetet mondani, kérvén a hazai lapokat, a mennyiben azokban a tér enged, miután a nevelés ügye körül, mind annyian érdeklődnek s buzgalkodnak, ezen hálanyilatkozatomat átvenni,

Teljes tisztelettel lévén

Hantz Pál.

Torda, jan. 26. 1874.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Derék alispánunk szívén hordva a cholera járvány által sújtott árvas sorsát, megragadtott ujjában egy alkalmat azok segélyezésére, t. i., mig egy felől egy kedélyes mulatság élvezését eszközi, ugyanakkor másfelől a segélyt igénylők javára — mint remélni lehet, — jelentékeny összeget szerez a f. év február hó 12-én rendezett tombola-játékkal kapcsolatos táncszertélyből, melyre az általa közreműködésre felszólított egyénekből megalakult bizottság készséggel és teljes odaadással vállalkozott a nemes ezélt megvalósítani.

A közönség előre számíthatólag nagyfőzettséggel fogadta a kezdeményezést s kiválóan örömmel constatalhatjuk, hogy a mint minden oldalról értesülünk, nem külföldi, de belbecs fog ezen estélyen fényleni, mert kedves nőink az egyszerűséget tűzték magok elé.

Éljének az ily helyesen gondolkodó lelkes honleányok, kik létrehozni képesek azon előítéleteket, melyek családi és társadalmi viszonyainkat feszessé

s az anyagi erő túl feszítése miatt elviselhetlenne tevő fényűzést mellőzni elég erősek.

Vajha Torda nemessen gondolkodó nőinek e szép példája általános követésre találma.

Közdí-vásárhely, jan. 24. 1874.

A „Kelet” és „Nemere” hasábjain megírtam volt a k. vásárhelyi képviselő Pap Lajos hazánkfa képviselői jelentésének eredményeit, hiven úgy, a hogy történt, elannyira, hogy csak gondoz indulat és nemtelen pártszenvédelem foghatta fel más alakban ez ügyet, s miután találkozott is két ilyen egyén „Részvét” és „r. l.” alakjában az igazságszeretetről híres „Magyar Polgár” — bans miután a „Kelet” újdondásza a 12 szám alatt hivatkozott is az emberrekl szembe tudósításomra, sietek kijelenteni, hogy irt tudósításomat ma is megerősítem s hiszem a város több mint száz aláírással küldött czáfolata engem igazoland. Hogy Kovács Imre kedves hazánkfa szerezétsétségét nem említettem, annak az oka, mert ez a képviselői jelentés után 5 nappal történt, a képviselő elindulása után a mi 7-én volt s e szerencsétlen polgártársunkat 10-én horták haza Seps-Szent-Györgyről örült állapotjában. Avagy csak ebből is meglehet itélni, milyen igazságszeretű „Részvét” s „r. l.” kik állíták, hogy az utolsó „éljen” elhangzásával elragadó politikájának „áldozatát esett.” Éa e minden jóra, szépre fogékony kobú sailárd elv polgárt végtelen sajnálom s már több mint fél éve sajnálva láttuk rajta e betegség előjeleit s fájlalom most midőn bekövetkezett; s éppen azért megvetéssel utasítom vissza, azon két szivtelen levező nemtelen eljárását, kik istent nem félve nem irtóztak e jelen hazafi szerencsétlenségéből gunyt űzni, a képviselői jelentéssel hozni kapcsolatba.

Ugy szintén elítélendő e két levező azon gonoszlelkű institutiója, midőn e szomorú és sajnos szerencsétlenség okát méltóságos László Mihály szertve tisztelt főispán és derék lelkes polgár Benkő Dánielnek tulajdonítják. Ea szintoly lógból kapott állítás, mint egész tudósításuk, és nemtelen szivve mutatott, midőn két ilyen tisztelt hazafit tetesen felelőssé e szerencsétlenség miatt. Kovács Imre oly elvaszárd férfiú volt, hogy magára befolyást soha senkitől nem engedett, ext mindenki, ki őt ismerte, tudja, csak „részvét” s r. l. éltetett közönségünkben oly sefétségből, hogy hozzájuk el nem hatott e tudat.

Sajnálni lehet a sajtónak oly nyomorult ki-nővéseit, mint e két tudósítás, mert ha a közéletben is hazudik valaki, azt megvetéssel kerüli el mindenki mint ilyent, de a ki a nyilvánosság terén a sajtóban vállat magára ilyen tisztet, az bizonyonnyal sokkal inkább megvetendő és elítélendő minden igazságszerető honfi által.

Székely János.

Csik-Szereda, 1874. január 24.

Kimutatás

Csik-szék földm. felsőnépiskolája tanári testülete által f. év. január 17-én a megalapítandó ifjusági „olvasó és segélyegylet könyvtára” javára rendezett, sorolással egybekötött táncvizigalomra adományszert nyeresemény tárgyakról és a bevett tiszta jövedelemről:

— folytatás —

Cs.-Szeredából: Czipera Józsefné 1 dohány tárca. Czipera Paula 2 emlék-pohár, Czipera Hermin 1 pár felfüggető bróssal. Balló Emma 1 dülő párna. Balló Ida 1 lámpa tálcza, Potoczki Péterné 1 gyöngy fali-kosár. Kaderzsábek Berta 1 dohánytárca, 1 óra-párna, [Zöld Borbála 1 puskakötő, Koródy Istvánné 2, Tveg sórtár. Koródy Frida 1 puskakötő.

Cs.-Somlyóról: Jávorka Istvánné 1 fűszerkép. 1 lámpa tálcza. Boeskor Ilka 1 diván-párna lepel. Boeskor Mihályné 1 mükép. Bójtly Ilona 1 ablak-párna. Pál Cecília 1 könyvjegyző. Kovács Ida 1 szivargép, Puskás Ilka 1 csegettű huzó.

Cs.-Tapolczáról: László Dénesné 1 török pipa. László Amy 1 pénzszekrény, László Juliánna 1 por-czellán kosár. László Louise 1 jegykosár, Szántó Lajosné 1 divánpárna lepel, 1 fejruha, 1 mükép. gyermekruhák.

Cs. Szőgyődről: Mikó Ilka 1 emlék-pohár, 1 emlék kép, 2 flasko, 1 készített narancs, 2 gyümölcs tányér, 2 virág pohár, 1 lámpa-kép, 1 mükép, 10 darab ezukorfigura.

Cs.-Mindszentől: Ince Ágnes 1 fejkötő. Cs. Szt.-Györgyről: Gál Róza 1 viasz bábu, 1 album tálcza. Cs.-Szépvíztől: Búrky Zsófi 1 fali kosár, 1 csegettű borító. Cs.-Madarasról: Szőrcsey Károlin 2 lámpa tálcza. Gy.-Szt.-Miklósról: Háner József 1 névjegytartó (báronyból.) K.-Vásárhelyről: Szné Anna 1 pénzszekrény, 1 könyvjegyző.

Főltal adakoztak:

Mikó Antal főispán ur 5 frt, Sándor Mihály ur 5 frt. Antalfi Károly tanfelügyelő ur 5 forint. Schmidt Albert ur (bányatiszt) 5 frt. Szilágy József minister elnök 6 excellenciátja 5 frt. Tiszt. Keresztos Márton plebános ur 2 frt. Zárug Márton ur 1 frt. 20 kr. Krisztián Antal ur 1 frt. 30 kr. Jakabfi János ur 2 frt. Földes M. ur (Háromszék) 80 kr. Földesi F. ur (Háromszék) 80 kr. Ince István ur (Háromszék) 80 kr.

Kolozsvárról: Antal József ur gyűjtő ivén. Tiszt. Daniel Joachim ur 1 frt. 20 kr. Balázs Ká-

rolj ur 1 frt. 20 kr. Szekeres József ur 1 frt. 20 kr. Tamásy József ur 2 frt. 20 kr. Tamásy János ur 3 frt. Szék. Ferencz-rendi zárda 1 frt. Tiszt. Bálint Gyula ur 5 frt. Tiszt. Ferencz Alajos ur 2 frt. Bőjte Máté ur 2 frt. Tiszt. Száva Antal ur 1 frt. 20 kr. Antal József ur 3 frt. Mihály Ferencz ur 1 frt. 20 kr.; továbbá ugyan Kolozsvárról: Kibédy B. Asini Domokos ur 5 frt.

Fogadják a nagydíjért áldozatkész honleányok és hazafiak az intézet nevében a tanári testület, mint rendezőségnek legáltalánosabb köszönetét.

Összes bevétel 399 frt 67 kr.

Összes kiadás 189 frt 60 kr.

marad tiszta jövedelem 210 frt 7 kr.

A tiszta jövedelemhez bevérandó még 11 frt 90 kr. és az intézet sorsjegyei által visszanyert tárgyak elárverezéséből bejövendő összeg.

A könyvadományokról jövőben.

Deák Ignác,
bizt. pénztárnok.

Törvénykezési statisztika.

A sz. udarhegyi kir. járásbírósnál az 1873-ik évben kezelt polgári, büntető, és kihágási ügyekről szerkesztett kimutatások szerint a nevezett bíróságnál az 1872-ik év végével hátralékban maradt 488 polgári, és 601 büntető beadványi szám, összesen 1089. Ehez az 1873. évi folytán érkezett 6130 polgári, és 2653 büntető szám s így kezelés alatt volt 6518 polgári, és 3254 büntető szám, összesen 9772 szám. Ezek közül az 1873. év folyamán elbírázott 6225 polgári és 3000 büntető, összesen 9225. — Hátralékban maradt 547.

Sommás per az 1872. évről maradt 583, szaporodott 1190, összesen 1773. Ezekből elintéztetett határozat által 790, egyesség útján 294, összesen 1084. Hátralékban maradt 689.

Örkösödési ügy ájtott 1872-ről 138. Szaporodott 501, összesen tett 639. Ellátott 331. Függetlenben maradt 308.

Végrehajtásájtott a múlt évről 67. Szaporodott 335, összesen lett 402. Ellátott 342. Maradt függőben 60.

Fellebbezett ügyek közül leérkezett a kir. Curia semmitő osztálytól 38 helybenhagyó, 10 megmásító.

A kir. táblától 67 helybenhagyó, és 21 megváltoztatott határozat.

Büntető vizsgálat maradt a múlt év végén 429, szaporodott 134, összesen 563. Befejezve beérkezett a kir. törvényszékhez 265. Maradt függőben 298.

Kihágási ügy maradt a korábbi évekről 422. Szaporodott 1048, összesen 1470. Ellátott 1096, maradt függőben 374. Felső bíróságoktól leérkezett 39, helybenhagyó, és 16 megmásító határozat.

Polgári és házassági ügyben összesen 2078, kihágási és büntetőügyi ügyben pedig 1420 így összesen 3508 tárgyalás tartatott meg.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, január 21. 1874.

— A kolozsvár-városi szervezés elejtett fonálát, a képviselőbizottság nem, mint tegnap tévesen írtuk, ma, hanem holnap gyűlésében veszi föl ujjalag a belügyministeri leirat tárgyalásait. Vajha elvégre józan városunk javára szolgáló megoldást nyerje e majdnem botrányossá fajult ügy.

— Nyilvános számadás. A kolozsvári önk. tüsző-egylet által jan. 17-én tartott táncvigalmáról összes bevétel 657 frt 70 kr, kiadás 545 frt 84 kr, tiszta jövedelem 111 frt 86 kr. Felül fizettek: gr. Teleky Domokos 6 nagysága 100 frt, idős gr. Teleky Domokos ur 3 frt, gr. Klebenszberg Lenka 3 frt, gr. Teleky Károly ur 3 frt, Barsai Domokos ur 5 frt, főtisztelendő Nagy Péter ur 3 frt, Simon Elek ur 3 frt, dr. Meisner Vilmos ur 3 frt, ügyvéd Pap Elek ur 5 frt, Veisz Mór ur 3 frt, Tamási Tamás ur 2 frt, Markó Ede ur 2 frt 10 kr, Gyergyai János ur 1 frt, Strasser Lipót ur 1 frt, Viski Imre ur 1 frt, Molnár József ur 1 frt, orvos Bartha János ur 2 frt 10 kr és egy arany, Biasini Domokos 6 nagysága 5 drb. arany, Popini Nándor ur egy drb. arany, polgármester Medgyesi Tivadar ur 1 frt, tanácsos Magyar Mihály ur 2 frt, Simai Lukács ur 5 frt, egyetemi tanár Geisersch Antal ur 2 frt. Fogadják a nemes szívű adakozók az egyület nevében hálás és tiszteletteljes köszönetünket. A rendező bizottság.

— Megjelent és beküldetett hozzánk: „közvizsgálatok” rendje és a tanítók s tanulóknévsora a kolozsvári ev. ref. főtanodában az 1873. tanodai év első feléről. Kiadta Szabó Sámuel, tanvezető. A mint eszerény füzetből kilálglik, a tanintézetnél a folyó tanév első felében hét rendes tanár egy segéd tanár, két hitoktató, nyolc osztály tanító és hat szaktanító működött. A zene- és énekhar Bulwas János, karnagy vezetése alatt állott. A tanítói testület tagjai száma 27, a tanulók száma pedig 435 volt. A zenekar 18 tagból állott. A második félév február 11-dikén nyílik meg; a beíratás ideje: febr. 11 és 12-ik napja.

— A korcsolyázó-egylet, mely egy időre visszavonulni volt kénytelen a sétatéri tó vízborított

tükrötől, újra szép napokat remél a tél biztató arcuzatától. Az elhagyott tó környéke megint megnepecsül s ha az előjeleknek hinni lehet: úgy immár vasárnap zeneszó mellett ismét megkezdődik a korcsolyázás. Egyébiránt az általános bálkészülődések zajában, a korcsolyázó-egylet is mindent elkövet, hogy a farsang rövid uralmát egy szép bálest emlékével gazdagítsa.

— A „Társadalom” utóbbi száma ezeket írja: „László József és Lugosi már nyilatkoztak, hogy a színudény elteltével ki fognak lépni a hármastendaturából. Még csak Huszár báró ringatja magát azon boldog tudatban, hogy ő menti meg a kapitulumot. Pedig színházunk történetéből a két utóbbi év, a retrograd haladás évei, meggyőzőhették volna a bárót is, hogy mint intézet, tehetetlenségben épen semmit sem használhat a nemzeti színiügynek.” Nem tudjuk a „Társadalom” mily boldog tudatban ringatja magát a Huszár báró után nitalán következő intendansra nézve, de azt tudjuk, hogy midőn Huszár báró a múlt évben vissza akart épen nem rússás pályáról lépni, nem csak a választmány, hanem a közvélemény is hangosan nyilatkozott megmaradása mellett. A hármastendaturának már akkor nem voltunk magunk is barátai s azt hisszük, ez év nehéz tapasztalatai e módoszat tarthatatlanságát eléggé kimutatták. „A retrograd haladás évei,” a „Társadalom” engedelmevel, mi nem látjuk épen abban a sétat színben. Három kedvencz színésznek elbocsátása helytelen számítás vala ugyan, de e botlás már most teljesen helyrehozható, a mit Némethi Irma visszasszerződése is bizonyít s ezen vagy ilyen tagok szerződése és a színészek folytonos szorgalmának szigorú ellenőrzése a főlétes tagok elbocsátása mellett teljesen biztosítja színházunk fennállását. Azért bizony ugyan csak kár lenne a színház pénz-alapját 4-5 ezer forintot külön művészettel s épen nem kevés pénzbe kerülő járulékaival megterhelni, a mi előrelátólag még a szerződéseket ügyben is nevezetes zavarokat is idézhetne elő s épen legkedveltebb színészeink elidegenedését vonhatná maga után.

— A zene-conservatorium ez idei első rendes hangversenyt febr. hó 2-án fogja a redontteremben megtartani. Az érdekesnek ígérkező műsorozatot legközelebb közöljük.

— A Hefi-féle vámmű a képviselőt tegnap gyűlésen látogatott gyűlésen végmegoldást nyert. A kiküldött bizottság ugyanis 43 ezer frt Hefi Adolf ural meg is kötötte a szerződést, — megjegyezvén, hogy az eddigi vámköröz még a gyáripár és kereskedésre szállított fa váma is hozzáadott — s a kész szerződést terjesztette a gyűlés elé, melyet az minden módosítás nélkül egész terjedelmében elfogadott s utasította a bizottságot, hogy jegyzőkönyv mellett a megállított díjt a felszerelési tárgyakat adja át, valamint a vámból eddig bejött s 3 ezer frtot meghaladó összeget is a kiadások levonásával. Simon E. indítványára Hefi kárára 200 frtot szavazott meg a képviselő Fekete Pál bizottsági tagnak, ki a házi kezelést vezette.

— A néhány napi enyhe, csaknem tavaszi-as napok után újra egész hatalmával köszöntött be a komor télidő. A havazás az éjjel megeredt s a házak telejét és az utcákat megint vastag hólepel borítja.

— Uj röpirat. Mindég a régi kerékvágás? Korszerű szó a 21-es bizottsághoz és a törvényhozás tagjaihoz. Ez czime azon kis röpiratnak, mely alig egy nyomtatott iven tárja fel egyikét ama honmentő eszméknek, melyekkel mai napság ömve a lég. A röpirat alapszemléje ugyanaz, mi az egykori magyar védegyelet volt, t. i. magyar kézi és gyáripár teremtése. Az eszme tehát régi, közösen éretts s író legfeljebb annyiban mond újat, hogy az amerikai Egyesült Államok példájára szabadelvű, honosítási és telepítési törvényt s minden, a közelebbi 5 év folyamán alatt u n n a alakulandó kézmű és gyáripár számára 25 évi adómentesség biztosítását ajánlja. Nem volna megvetendő eszme, csak az u n n a alakítandó kézmű u iparágat vagy a régi ujjalakítását jelenti-e? mert az első nem hisszük hogy sokat használhasson — alig lévén iparág, mely kisebb vagy nagyobb mértékben ne volna nálunk is művelve —, a második pedig aligha meghatározható s ha igen, nagy adóösszegetől fosztaná me a országot, mivel külön iparadónk nem lévén, csak a személyes kereseti adó rovására hozhatunk be ily újítást s ez aligha kivonná az országot a deficit örvényéből. Egyébiránt az ipar számára mi is kedvezményeket öbejtünk s megvagyunk győződve, hogy a természet csapásait csak virágzó iparunk ellensúlyozhatja.

— (Beküldetett.) Szives figyelmébe a játékrend készítőnek. Rendes dolog ugyan, hogy a színházi bérlok — a szerint, a mint a páros, vagy páratlan számú előadások jutnak részükre — kölcsönösen a saját játék-rendjüket itélik gyarlónak s a másikat magasztalják. Ez azonban legnagyobb részét izlés dolga lévén nem kívánjuk a főlétes szót szaporítani. Azt aligha lehet izlés-kérdés gyanánt feltüntetni, ha azt szeretnők, hogy egyfolytában ne kapjon a páros, vagy páratlan számú előadások bérloje 2 ópérai előadást s míg a sor megint rea kerül, ne kelljen egy egész hétnél is tovább várakoznia. Azt pedig épen tapintatlanságnak kell neveznünk, hogy rég

öbegtott kedvencz művésznők. Némethi Irma, két első fellépése a páros számú előadások bérlojeinek jutott s a páratlan előadások látogatóinak ki tudja meddig kell várakozniuk, hogy e művészetben részesülhessenek. Egy kissé több figyelmet tisztelt játék-rend-készítő ur. Egg színház-barát.

— A szász universitás albizottsága e hó 21-dike óta ülésezik szebenben felirati javaslatot készítvén a szász törvényhatósági kérdés ügyében. Maga az egyetem valószínűleg a jövő hó elején ül össze a tervezet fölött tanácskozándó.

— Az „Erdélyi német napilap” a nagyméretű e famozus közlönye, tiszteli a kolozsvári ügyvéd-egyletet s lefordítván a „Magyar Politika” minapi ányképét Horváth Boldizsárról, bevezetéseken azt izeni a nevezett együletnek, hogy a szász-községi nemesi birtokok ügyében hozott országgyűlési határozat a kolozsvári ügyvéd-egylet „fosztogatási javaslatára” alkotott meg. Ez bizony elég derék egy czim.

— Dobokamegye rendkívüli közgyűlését folyó év február 6-kára összehívom. Ezen közgyűlésnek a múlt közgyűlés óta leérkezett törvényozókkal kihatásán és némely kobli ügyek feletti tanácskozáson kívül legfontosabb tárgyai a hadsereg ló szükségletének mozgósítás esetében fedezése, az inségesek, úgy a cholera özegek és árvek sorsának biztosítására vonatkozó intézkedések hatósági és törvényszerű fogantatása. Szamosujvárt, január 22-kén 1874. Br. Bánffi Dániel m. k. főispán.

— A dévai m. kir. állami tanítóképzőben a tavaszi tanképesítő vizsgálat folyó 1874. évi március 30-án és következő napjain tartatik. E vizsgálatra jelentkezhetnek: a) kik a tanítóképződei három évi folyamot bevégezve, egy vagy legfeljebb két évet gyakorlati tanítással töltöttek; b) kik a törvénykeletkezés előtt már gyakorló tanítók voltak; c) kik magukat a tanítóságra magán uton képezték. A tanképesítő vizsgálatra Réthy Lajos tanfelügyelő s kir. tanácsos urnál folyó 1874. évi marcz. 16—19 jelentkezhetni, kérvényezők kérelmük mellé keresztlevelet, tanulmányaikról, eddig folytatott pályájukról s erkölcsi viselkedéséről szóló bizonyítványokat kötelesek csatolni. Déva, 1874. évi jan. 20.

— Biztos terno. Udinában így szölt közelébb a lelkes híveihez: Tudom, hogy ti mindnyájan többé kevésbé a sorsjátékon játszottok; azért hát egy jó ternoát ajánlok nektek: 13, 26 és 32. Tizenhárom e templomban kötött házasságok, huszon-hat az elhaltak, harminczkettő pedig az uj szülöttek száma. A nép figyelmével hallgatott papjára szívalomteljesen megtette a ternoat.

— Erkölcsrendőrség Quittoból, írják. hogy dr. Garcia Mooreo a mostani elnök, szigoruan megparancsolta az állampolgároknak, hogy barátinokkal a templomba egybekeljenek, vagy azonnal hagyják el a köztársaság szent földjét. Az állampolgároknak nézve kissé gonosz viszony lehet együtt élni az indiánokkal.

— Uj. zeneművek. Taborszky és Parsch nemzeti zene-műkereskedésében Budapestest megjelentek: Blaháné kedvelt dala 24 válogatott népdal id. Abrányi Kornélól; ára 2 frt 50 kr. Ezen terjedelmes és díszesen kiállított zenemű közkedvességű énekesnőnek Blaháné asszonynak sikerült arcképével van ellátva és magában foglalja mindazon népdalokat, melyeket Blaháné a nemzeti színházban oly nagy tetszés közt szokott énekelni. Ez uj népdalok, magyar zenénk valódi gyöngyei, melyeknek becsé Abrányi jeles letétele által még fokoztatik, bizonyára egyaránt magára fogják vonni úgy az énekesek, mint a zongorázók figyelmét mint-hogy a kíséret úgy van letéve, hogy a dallamok is benne foglaltatnak, s így e dalok ének nélkül is játszhatók. A korábban megjelent két magyar dalgyűjtemények (Abrányi 5 népdalának) és Tamásy delainak) birtokosai, bizonyára nem fogaak késni gyűjteményüket e becses számmal kiegészíteni.

— Váltóhamisítás. Karlowszky Gusztáv pest kir. táblai bírót, mint több lapban olvassuk, váltóhamisítás miatt vizsgálati fogságba vitték. A hamisítás egy P. József kir. törvényszéki bíró nevére történt. A vizsgálat alatt lévő bíró már rég nagyon rongált anyagi körülmények közt volt. Az ily eset annál szomorubb, mert a felsőbb bíróság tekintélyének is árt.

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Budapeston január 27. 10 ó. 40 p. d. e.

Érkezett január 27. 11 ó. 25 p. d. e.

A képviselőházban tegnap előterjesztetett a törvényjavaslat a keletivasut prioritással ügyében. A javaslat mielőbbi jelentéstétel végett az egyesült pénz- és vasuti-bizottságokhoz utasítottatott, azután hosszú vita fejlődött ki Babes kiadatása felett; végre a sajtóbíróság ide vonatkozó kérelmének hely adatott. A belügyminister kijelenté, hogy a megyék kikerekítésére vonatkozó javaslatot sürgősnak tekintli, de azt tárgyalás előtt, egy bizottsághoz ki-

vánja utasítottatni, melyben az ország minden vidéke képviselve legyen. A kilenczes albizottság elfogadta, hogy a megyék házi adója visszaállítassék s a megyei költségvetést a belügyi budgetből töröltsé.

KÖZGAZDASÁG

A legújabb szőlő betegség.

Közi: Inceze Béla.

(Folytatás.)

E csaknem csodaszérl feltámasztás bizonyára mindenütt ismétlődnek, hol azt ügyesen alkalmazták. A legnagyobb akadály természetesen abban áll, hogy a szőlőhegyek fekvése csak ritkán enged meg ily eljárást. Azonban a Foucon számítása szerint egy öntöző-csatorna által — a mint azt Dumont a Rhöne völgyén ajánlotta — naponként még is lehetne 2800 hectárt 10—12 centimetryre a víz alá helyezni, vagy ha a víz beszívás és elpárolgás általi veszteségét is számítjuk legalább is 1500 hectárt. Ez a csatorna, mely a múlt télen már egész terjedelmében ki volt mérve, a Vienne melletti Condrieu magaslatra a Rhöne alatti vízállásakor másodpercenként 33 kubikmetert vezetne fel, rendes vízálláskor pedig 45 kubikmétert. Innen aztán vizét 146,000 hector bortermő földre árasztaná szét, mely a járványtól legerősebben látogatott négy departement: Drôme, Vaucluse, Gard és Héraulthoz tartozik. E csatorna a nagyobb mélyedéseknél szükséges töltések és gátokkal együtt a Foucon számítása szerint hectáronként alig kerülne 100 francha. Tehát a Gravesonban oly nagy sikerrel alkalmazott eljárás, a vízzel való elárasztás csaknem mindazon a vidéken alkalmazható volna, hol jelenleg a betegségt a legerősebben dühög.

Hogy a víz mily sokáig álljon a szőlőhegyben az az évszaktól függ, szeptemberben és octoberben, midőn a phylloxera még az eleven tevékenység idejét éli 15—20 nap is elég, míg ellenben ha a rovar életműködésének békévetkezett és csaknem tökéletes megszűnése következtében a külső befolyásoknak ellentállani képes 30 sőt 40 napig tartó folytonos áztatás szükséges.

Az áztatás kétszeresen előnyös, ha iszapos vízzel történik, melyhez a növényi életnek kedvező ásványi anyagok vannak vegyítve, mert akkor egyszerűen a betegséget is eltávolítja s a növénynek is kedvez. Egyébiránt bár melyik szer is legyen alkalmazva, annak hatását mindig tanácsos egy erős trágyaanyag hatásával egyesíteni.

Különbön a vízzel való elárasztás sikeres hatását az a megsemmisítő befolyás is támogatja, melyet a szüntelen esőzés gyakorol a phylloxerára. Így az 1871. octobertől 1873. február haváig tartó esőzés, mely 600 millimeter esőmagasságot okozott, roppant sok phylloxerát tett tönkre.

Minden olyan helyen, hol az esőzés elég hosszasan állott, hogy a földre behatolhasson s az elődi legmélyebb rejtékhelyére elérhessen és a hol minden megtörtént a mit Foucon megpróbált elárasztási módszere megkövetel, egyetlen egy phylloxera sem marad vissza a gyökereken; de ott, hol vagy a talaj különös felülete, vagy hiányos felszívási képessége következtében a természetes elárasztás nem tartott elég hosszasan, mindig lehet találni.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő Szász Béla:

Nyiltér.)

Ideiglenesen nyugalmazott m. kir. honvédszámtiszt Szepessy Ferencz urnak.

Vanicek ur 62-ik számú „ungarische Beamten” Journáljában önké követező kolozsvári távsürgönyét olvastam. „Ich und mit mir eine grosse Zahl ungarischer Staatsbeamten verwahren uns mit aller Entschiedenheit gegen die Auslassungen des Agenten Friedrich Molnár. Wir billigen vollkommen das Vorgehen des ung. Creditinstitutes, das sich von der Bevormundung Wiens lorgessagt. — Erklerung felgt.” — Ha nekem máttól számítva 14 nap alatt az illető számos magyar állam hivatalnokok névsorának közlése mellett erre nézve kielégítő felvilágosítással nem szolgál, ezen határidő eltelte után Önt egy fejmentelen embernek nyilvánítom. — Kolozsvárt, 1874. január hó 25-én. Kaposi Molnár Frigyes.

A fapiaczon (Trinesivár) felállított műcsar-2-3; nokban látható

Liebich nagy panorámája.

Az első fölállítás többek közt a követező érdekes láttani képeket tartalmazza u. m.

A vilákiállítás megnyitása Bécsben 1873-ban. A párisi forradalom. A sedan csata. Európa több fő- és székvárosa.

Bementi díj 30 kr.

Minden látogató egy ajándék-tárgyat kap.

Számos látogatóért esd

Liebich J.

A tordai takarékpénztár-egylet
rendes évi közgyűlése,
f. évi mártius 1-jén d. e. 9 órakor
fog Tordán az intézet helyiségében megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Választmányi jelentés.
3. Számvizsgáló és leltározó bizottság jelentései, évi számadások és mérleg megvizsgálása.
4. Tiszta jövedelem feletti intézkedés.
5. Tisztviselők fizetése megállítása.
6. Számvizsgáló és leltározó bizottságok választása. — (23 §.)
- a) c) d) e) f) h.)
7. A választmány kiegészítése (29 §).

Jegyzet: A közgyűlésen személyesen, vagy felhatalmazottjaik által megjelenni akarók, rész jegyeiket a gyűlés előtti nap esti 6 óráig tartoznak a gyűlés tartama idejére nyugta mellett letenni.

Figyelemre méltó!

Alórt tisztelettel tudatom a n. érdemű közönséggel, hogy az új-yorki SINGER, WHEELER és WILSON varró-gép társulatokkal oly egyezményre léptem, mely szerint gyártmányaikat

Kolozsvárt csak is egyedül én általam

hozzátják forgalomba.

Raktáromban csak is eredeti új-yorki **Singer, Wheeler és Wilson-féle varró-gépek** találhatók, melyek családi használatra, elvitáztatlanul a legegyszerűbb s minden másféle varró-gépek között a mult bécsi világkiállításon feltűnhetlenné találtattak, mi okot is adott más kisebb gyáraknak ily nevezetű gépeket utánozni, melyek varró munkaképességben, még kevésbé tartósságban a versenyt nem állhatják ki, erre nézt kötelességemnek tartom a tisztelt vásárolni kívánó közönséget óvással a megcsalástól figyelmeztetni.

Minden tölem vásárolt gépért jótállok, és annak eredetiségét okmányilag bebizonyítani mindig kész vagyok.

Nem különben találtatnak raktáromon szabó, cipész, nyerges üzlethez kellő valódi **Singer, Howe, Anger, Circular-Elastic varró-gépek** részlet fizetés és ingyen tanítás mellett.

Raktár bel magyartuza 15 sz. az unitárius templom át-ellenében, hol varró-géphez való olaj és mindenfajta tők találhatók.

SZILLY ALAJOS.

Legujabban megjelentek és

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Naptárak 1874-re.

AZ „ATHENAEUM”

(Ezelőtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptára

az 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Teljes tisztí czimtárral. Tizenötödik évi folyam számos fametszvényvel.

Ára 1 forint.

Ez a legszebb, legteljesebb és aránylag legolcsóbb naptár.

Ne vessünk! új humoristikus Naptár.

A magyarnép számára 1874. közévre. Ötödik évfolyam. Ára 40 kr.

Jegyzék-Napló,

ügyvédek és bírák számára. 1874.

Szerkeszti Schnierer Gyula jogtudor, ügyvéd. Tizedik évfolyam. Ára 1 frt 20 kr.

István Bácsi Naptára,

vagy is családok házigazdáknak és gazdaszonyoknak, népuvelőknek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való

Balpárti Nép-Naptár.

Balpárti polgártársai számára szerkeszti Vasgyuró Tamás. 1874. Negyedik évfolyam. Ára 50 kr.

A „Nép Zászlója” Naptára 1874.

A magyarnép számára. Szerkeszti Áldor Imre. Hatodik évfolyam. Ára 40 kr.

Előjegyzési Naptár

az 1874 évre. Kiadja Posner. Ára 75 kr.

Közhasznú

Erdélyi Képes Naptár

1874-dik közönséges évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására. Tizenötödik évfolyam. Ára 26 kr.

Képes Kalendárium 1874. közönséges évre.

Alapítá Majer István. Szerkeszti Köhalmi K. József. XIX-dik évi folyam. Ára 50 kr.

A magyar nők Házi Naptára 1874.

Szerkeszti Beniczky Irma. Hatodik évi folyam. Ára 60 kr.

Gazdasági zseb-naptár
1874-dik évre.

XIV-dik évfolyam.

Szerkeszti Kodolányi Antal.

Jegyzék alakban angol vászonba kötve és irónnal ellátva, 12 hónapra szóló teendők és naplók külön-külön füzetével.

Ára 2 frt.

Egyetemi hallgatók
Zseb-naptára
1874 évre.

Szerkeszti KAN BÉLA. Első évi folyam.

Angol-vászonba kötve, jegyzék-alakban, irónnal ellátva. Ára 1 frt 20 kr.

Magyar kézmű-iparosok Képes Naptára
az 1874-dik évre.

Szerkeszti Csukási József. Első évfolyam. Számos fametszvényvel. Ára 50 kr.

Hölgyek Naptára 1874.

Második évi folyam. Ára 1 frt 40 kr.

Jegyzék-Napló, mindenki számára. 1874.

Második évi folyam. Ára 1 frt 20 kr.

Az ATHENAEUM
Kis Képes Naptára
az 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Negyedik évi folyam. Számos remek metszvényvel. Ára 50 kr.

Falusi Gazda Naptára 1874. évre.

A földmivelés, kertipar és gazdaság évi **Közlönye**, földbirtokosok, kertész-gazdák, lelkészek, iskolatanítók és gazdatiszteknek ajánlva: Több szakértő közreműködésével. Szerkeszti dr. Farkas Mihály földbirtokos. X-dik évfolyam. Ára 80 kr.

Orvosi Zsebnaptár 1874. évre.

Ötödik évfolyam. Közép-Europa fürdőhelyeinek térképével. Szerkeszti dr. Hochhalt Károly pesti gyakorló orvos. Ára 1 frt 20 kr.

Honvéd Naptár.

(Együttal katonai Naptár.)

A magyarnép számára. Szerkeszti Áldor Imre 1874. Hetedik évfolyam. Ára 60 kr.

Szerelmesek Naptára 1874.

Mulattató képes tartalommal. Szerkeszti Don Juan N. 8-r. Ára 80 kr.

Kossuth Naptár 1874.

Szerkeszti Honfi Tihamér. Negyedik évfolyam. Ára 40 kr.

Jegyzék-Napló, gazdák számára. 1874.

Második évi folyam. Ára 1 frt 20 kr.

Fromme's Oesterreichischer Medizinal Kalender.

Neunundzwanzigster Jahrgang. 1874.

Herausgegeben von Dr. Josef Nader.

Mit dem Portrait des Hofrathes Prof. Dr. Bamberger.

Preis 1 fl. 60 xr.

Alois Bucsánsky's Grosser Bilder-Kalender

für das Gemein-Jahr 1874. Sechszundzwanzigster Jahrgang.

Mit in den Text gedruckten Bildern. Preis 40 nkr.

Dr. Joh. Nep. Vogl's Volks-Kalender

für das Jahr 1874. Dreissigster Jahrgang. Preis 65 nkr.

Der Wiener Bote

Illustrierter Kalender für Stadt- und Landleute auf das Jahr 1874.

Von Carl Elmar. Preis 36 nkr.

Neuer illustrirter Volks-Kalender

für Ungarn und Siebenbürger auf das Jahr 1874.

Das Kalendarium verfasst von Prof. Dr. Franz Albert von Monte Dego Direktor der Sternwarte zu Erlau. Preis 50 nkr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

ROBIN HOOD.

Irta James György, fordította Petőfi Sándor.

Ára füzve 1 frt 50 kr.

Kötte 2 frt 20 kr.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamunka.

Irta Névny László. Ára 1 frt.

Három nemzedék.

Széchenyi és Vörösmarty, Kossuth és Petőfi, Deák és Arany. Ára 60 kr.

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után fordították többen. Ára 1 frt.

A kórisme

megállapítására szükséges vizsgálati módszerek.

Irta ifj. Purjesz Zsigmond.

Ára 1 frt 20 kr.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75 §§. értelmében

a közjegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása végett megkívántató szigorlat tárgyai és megtartási módja iránt. (Lenyomat a „Budapesti Közlönyből.”) Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

Magyar öngyűvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben

leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magánokiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegű iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

Szállás kerestetik

penz kamatjában.

A szállásnak napsoron, egészségesnek, nyiroktalanoknak kell lenni. Bővebben e lapok kiadó hivatalában.

(29) (1-3)

A Lairitz-féle gyárban
Remedán Thüringiában készült erdei gyapott termékek (lábravalók, talpak, derékkötők, vatták, készülékek, sat.) melyek több mint 20 év óta bizonyultak észszerűeknek
Csúsz- és köszvény sat.
ellen, orvosilag is ajánltnak és rendeltetnek a bécsi kiállításán elismerő okmányt nyertek, valódi minőségben egy-dől:

Deutsch J. B.-nél Segesvárt

Vidéki megrendeléseket utánvét mellett pontosan és gyorsan teljesít.

Deutsch J. B. Segesvárt.

(260) (9-*)

Mellszörp.

Háziszer

nem gyógyszer,

mely ártalmatlan, de a mell-szerveket feloldító s gyógyító növényekből áll, ismeretes már 20 éven felül mindenkinél megbűlés sat. Által okozott nyak- és mellfájdalmak elleni jótévő gyógyító erejéről. Az 1867-diki párisi világkiállításán jutalmat nyert. Kapható: Valódi minőségben Kolozsvárt **Binder Károly** Szechtársasághoz címzett gyógyszerházában belmonostortuza a Radoute során.